

Yttrande angående promemorian En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker SOU 2021:95, Dnr S2022/00562

Länsstyrelsen vill inledningsvis understryka landsbygdsperspektivet i sitt yttrande. Gårdsförsäljning bör därför endast möjliggöras på landsbygden (områden utanför tätorter), samt i tätorter. Storstadsområdena (Stockholm, Göteborg och Malmö) bör däremot exkluderas när det gäller gårdsförsäljning av alkoholdrycker. På detta sätt begränsas kraftigt det antal tillverkare av alkoholdrycker som kan komma i fråga för gårdsförsäljning. I och med denna begränsning, tas också stor hänsyn till folkhälsoperspektivet i detta yttrande.

Länsstyrelsen förutsätter också att Systembolagets detaljhandelsmonopol för alkoholdrycker kan behållas, som i dag, även om gårdsförsäljning av alkoholdrycker möjliggörs i Sverige.

Vidare förutsätter länsstyrelsen att den föreslagna gårdsförsäljningen av alkoholdrycker är förenlig med gällande EU-rätt.

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i första hand utredningens huvudförslag och i andra hand utredningens alternativa förslag när det gäller gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Länsstyrelsen föreslår även att utredningens förslag kompletteras enligt de fyra förslagen nedan under rubriken Länsstyrelsens förslag.

Bakgrund till ställningstagandet

Länsstyrelsens samlade bedömning är att det är möjligt att i första hand implementera utredningens huvudförslag och i andra hand utredningens alternativa förslag.

Länsstyrelsen anser att möjligheten till gårdsförsäljning kommer att utgöra ett värdefullt tillskott för de producenter som berörs och att besöksnäringen i stort kommer att gynnas, liksom verksamheter med

---

koppling till dessa verksamheter, såsom restauranger, lokala livsmedelsproducenter och hotell.

När det gäller utredningens förslags påverkan på folkhälsan så anser länsstyrelsen i likhet med utredningen att påverkan på folkhälsan generellt kommer att påverkas i liten grad. Den främsta anledningen till detta är att den förväntade försäljningen av alkoholdrycker i samband med gårdsförsäljning förväntas bli mycket begränsad, särskilt när den samlade försäljningen av alkoholdrycker i landet beaktas sammantaget. Vidare så innebär den begränsning som länsstyrelsen föreslår, nämligen att antalet producenter som kan komma i fråga för gårdsförsäljning av alkoholdrycker kraftig begränsas (storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö exkluderas) vilket gör att den totala försäljningen av alkoholdrycker därmed får en liten omfattning. Den föreslagna gårdsförsäljningen kommer också att vara tillståndspliktig, länsstyrelsen förutsätter därmed att löpande tillsyn kommer att genomföras för att tillse att verksamheten i form av försäljning sköts på det sätt som är föreskrivet. Det är samtidigt viktigt att tillsynen sker på plats med tanke på barnperspektivet och riskbeteende i stort.

Givet att de verksamheter som fått tillstånd för gårdsförsäljning sköter sin verksamhet i enlighet med gällande regler, så befarar länsstyrelsen inte heller att gårdsförsäljningen kommer att öka tillgången till alkoholhaltiga drycker för barn och unga.

Länsstyrelsens förslag

- 1) Storstadsområdena (Stockholm, Göteborg och Malmö) bör exkluderas när det gäller gårdsförsäljning av alkoholdrycker.
- 2) Utredningen föreslår att regleringen i ett första steg bör gälla i sex år. Länsstyrelsen befarar att en provotid på sex år kan innebära att de producenter som berörs av gårdsförsäljning inte vill satsa på att iordningställa lokaler och annat för detta ändamål om de riskerar att få stänga ner den verksamheten redan efter sex år. Därför föreslår länsstyrelsen att gårdsförsäljningen borde kunna permanentas direkt och att dessa verksamheter i stället följs upp kontinuerligt med avseende på efterlevnad av gällande regler för verksamheten, folkhälsoaspekter och eventuellt ytterligare aspekter.
- 3) De föreslagna öppettiderna för gårdsförsäljning i anslutning till studiebesök och föreläsningstillfällen bör utökas till att gälla från klockan 10.00 till klockan 22.00, eftersom detta tidsspann rimligtvis är lämpligare för den typ av verksamhet som regleringen berör (försäljning i anslutning till ett betalt studiebesök eller en föreläsning).

-
- 4) När det gäller förslaget angående tillåten mängd för försäljning av vin vid gårdsförsäljning, så bör den föreslagna begränsningen ökas från 3 liter till 4,5 liter för att bättre harmoniera med de förpackningsstorlekar som används i dagsläget (4,5 liter innebär 6 flaskor, och 6 flaskor förpackas vanligen i en låda), vilket därför kan anses vara en lämplig begränsning av tillåten mängd vid varje försäljningstillfälle, till en enskild person, i samband med ett studiebesök eller en föreläsning.

I detta ärende har landshövding Georg Andrén beslutat, byrådirektör Magnus Dagerhorn har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också t.f. länsråd Bengt Falemo, avdelningschef Maria Hammarström, avdelningschef Marcus Wihk, t.f. enhetschef Annika Andersson och enhetschef Jörgen Persson deltagit.